

KRONIKA
VIŠJE STROKOVNE ŠOLE
2019/2020

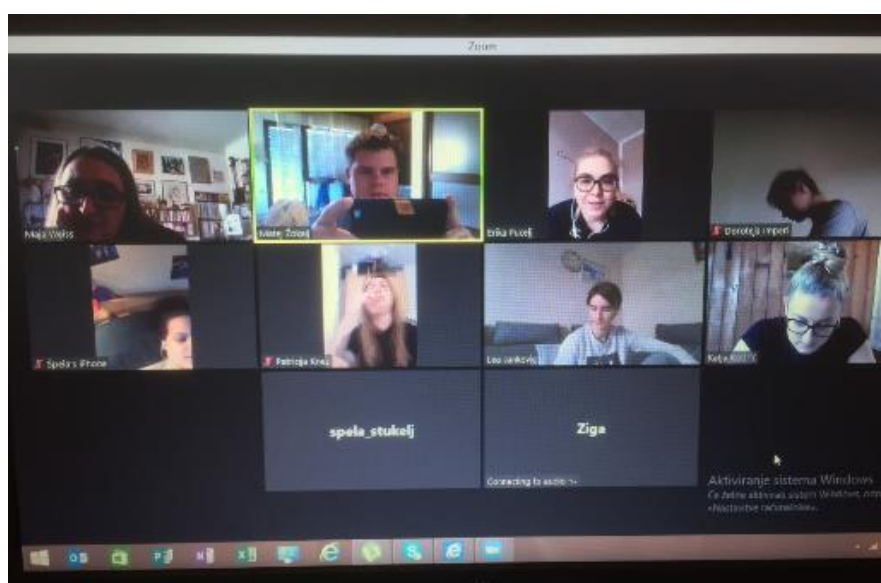
EKONOMSKA ŠOLA NOVO MESTO

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

MAREC IN APRIL 2020; Čas epidemije korona virusa – čas dela/študija na daljavo

Ena izmed zmed vsakodnevnih videokonferenc zaposlenih na Ekonomski šoli Novo mesto, Višji strokovni šoli.

Videokonferenca študentov s predavateljico Majo Weiss pri predmetu Medijsko sporočanje.

POGOVOR O ŠTUDIJU IN DELU NA DALJAVO Z ANDREJO PETROVIČ, RAVNATELJICO EKONOMSKE ŠOLE NOVO MESTO, VIŠJE STROVNE ŠOLE

»OB RELATIVNO VEČJEM NAPORU PREDELAMO MANJ SNOVI«

Ko je v petek, 13. marca, postalo jasno, da bodo šole za nekaj časa zaprte in bo delo/študij potekal na daljavo, nihče ni vedel, za koliko časa zaklepamo šolska vrata. Za koliko časa ste vi tistega petka razmišljali, da odhajamo domov?

Prepričana sem bila, da bomo doma največ 3 tedne. Nikoli si nisem mislila, da bo karantena trajala tako dolgo.

Še pred tem je bilo potrebno pripraviti navodila, kako naj bi delo/študij na daljavo potekal. Večina nas s tem ni imela izkušen. Naj kaj ste se oprli pri kovanju zamisli, kako naj bi vse skupaj potekalo?

Sprva so bila navodila zelo splošna – predavatelji naj bi se pri delu opirali na spletno učilnico, ki jo imamo v Moodle in Onedrive. Kasneje, ko je postalo jasno, da bomo dlje časa doma, sem začela pripravljati navodila za izvajanje izpitov. Nekaj usmeritev smo dobili od Skupnosti višjih šol, vendar so bila te zelo splošne, premalo uporabne za konkretno situacijo. Predavatelji so v glavnem začeli uporabljati različna videokonferenčna orodja, za katera smo imeli tudi usposabljanja na daljavo. Osnovno orodje za delo na daljavo je še vedno spletna učilnica in elektronska pošta. Izredno pomembno je, da predavatelj nudi študentom podporo tako v času predavanj, kot tudi izven njih. Spoznali smo, da je delo na daljavo zelo zahtevno za predavatelje, ki se morajo veliko več pripravljati, pregledovati naloge. Hkrati pa je zahtevnejše tudi za študente, ki nimajo takojšnje povratne informacije in morajo v učni proces vložiti veliko več energije, kot pri klasičnem učnem procesu. V tem času si vsi udeleženci v vzgojno izobraževalnem sektorju zelo pomagamo med seboj. Tako smo odprli ušesa in iskali primere dobre prakse od kolegov iz različnih stopenj izobraževanja. Spoznali smo različna orodja in jih preizkusili – Jitsi, Zoom, VID arnes, Exam.

Je delo steklo gladko oz. kako ste se spopadli s »porodnimi krčiči«?

S predavanji večjih problemov ni bilo. Tukaj smo še vedno prožni in pustimo predavateljem, da vodijo delo po svoje. Vendar pa tudi že pripravljam smernice, s katerimi bi predavatelje usmerili, da poskušajo s študenti vzpostaviti čim bolj osebni odnos (preko video konferenc), saj študenti poročajo, da jim to veliko pomeni.

Za tovrstno delo je potrebno imeti oziroma zagotoviti kar nekaj opreme, pogojev in znanja. Kako so s tem opremljeni predavatelji in kako študenti oz. ali je stekla pomoč, če je bila ta potrebna?

Ob delu na daljavo smo ugotovili, da je oprema pri študentih velik problem – ali nimajo dobre internetne povezave ali pa imajo slabšo strojno opremo. Veliki ponudniki programske opreme so nam prišli nasproti in omogočili uporabo specializirane programske opreme brezplačno, vendar si je študenti zaradi manj zmogljivih računalnikov ne morejo naložiti. Tako se morajo še vedno znajti po svoje. Zelo podobno se tudi predavatelji srečujejo s težavami. Te izhajajo

predvsem iz različnega računalniškega predznanja. Ugotovila sem, da je zelo težko na daljavo pomagati sodelavcem pri vzpostavljanju programske opreme. Študenti imajo računalniškega znanja dovolj za uporabo tehnologij za delo na daljavo, vendar imajo slabše računalnike, predavatelji pa imajo pomanjkljivosti pri uporabi tehnologije. Ugotovila sem tudi, da je pred novimi načini dela, preverjanja znanja veliko strahov, tako da je bilo potrebno delati tudi na tem področju.

Andreja Petrovič v domačem delovnem kotičku pri delu na daljavo

Že kaj kmalu po začetku študija na daljavo se je začelo tudi izpitno obdobje. Kako je steklo opravljanje ustnih in kako pisnih izpitov, kaj je pri tem predstavljajo največji izziv?

Opravljanje izpitov na daljavo je prav gotovo največji izziv, s katerim smo bili soočeni. Zato sem toliko bolj vesela, da so izpiti, s porodnimi težavami, stekli. Pri pisanju navodil za opravljanje izpitov, sem raziskala navodila različnih šol iz drugih okolij. Predvsem so me zanimala navodila za študente, za predavatelje. Tako so nastala navodila, ki jih morajo predavatelji upoštevati pri opravljanju izpitov na daljavo. Tu bi morda izpostavila to, da morajo predavatelji obvezno preizkusiti s študenti delovanje orodij že pred izpitom. Posebna pozornost je namenjena tudi študentom, ki nimajo računalniške opreme ali interneta. Z njimi se izvajajo izpiti prilagojeno. Drugi problem, s katerim sem se ukvarjala pa je bila tehnologija za izvajanje izpitov. Pri ustnih izpitih ni težav, saj predavatelj in študent le vzpostavita video povezavo. Večji izziv so pisni izpiti. Najprej smo za pisne izpite predvideli kombinacijo spletne učilnice in video povezave, kasneje pa smo začeli uporabljati orodje Exam. Za to orodje, ki je kar se varnosti tiče boljše od drugih orodij, bomo imeli tudi organizirano izobraževanje, da bi ga uporabljali v 2. izpitnem roku. Po opravljenih prvih izpitih smo imeli izredno sejo predavateljskega zbora, kjer so kolegice predstavile svoje izkušnje in odgovorile na dileme ostalih sodelavcev. Po koncu 1.

izpitnega roka pa bomo predstavili na izredni seji predavateljskega zbora tudi analizo izpitnih rezultatov in izkušenj sodelavcev ter študentov.

Če primerjate delo študentov in predavateljev v običajnih razmerah in v teh, izrednih razmerah, bi rekli, da je delo težje, lažje, ga je več, manj, enako?

Prepričana sem, da je dela za študente več, saj morajo vse narediti sami in je zato tudi stopnja njihove aktivnosti dosti večja, kot v klasičnem izobraževalnem procesu. Poleg tega so pri študentih prisotne tudi psihične stiske, ki so jih prinesle trenutne razmere. Študenti se večkrat obrnejo name (in seveda na predavatelje), ker si želijo samo kakšne spodbudne besede. Strah jih je situacije, strah jih je, da ne bodo mogli uspešno zaključiti letnika. Občutki, kot da smo bili nenadoma vrženi na sredo oceana, veljajo seveda enako tudi za predavatelje. Čeprav smo se na seji predavateljskega zbora pogovarjali o ideji, da bi začeli izvajati izobraževanje na daljavo (oz. t.i. blendid), smo to želeli narediti postopno. Oblikovana je bila skupina za pripravo smernic. Vendar skupina svojega dela ni niti začela, ko so se začele izredne razmere. Tako smo se učili in se še učimo. Ugotavljamo, da je dela za predavatelja bistveno več, učinkovitost pa je manjša. Se pravi, da ob relativno večjem naporu, predelamo manj snovi.

Ko se pogovarjava, smo na pragu šestega tedna dela na daljavo. Kdaj mislite/upate/si želite, da se bo študijski proces vrnil v običajne tirnice?

Seveda si želim, da bi se v šolo vrnili po prvomajskih praznikih, vendar mislim, da se to še ne bo zgodilo. Bojim se, da bomo letošnja predavanja zaključili kar na daljavo in da se bomo ponovno srečali konec poletja. Sami nismo avtonomni in ne moremo skleniti, kdaj se bomo vrnili v predavalnice. Odvisni smo od odločitev Vlade in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, ki pa se še nista izjasnila. Kot problem bi izpostavila tudi to, da večino informacij dobivamo iz medijev, torej neuradnih. Dodatna težava je tudi, da se informacije dnevno spreminjajo. Težava je tudi, da ne vemo, kdaj bodo študenti prvih letnikov lahko nastopili praktično izobraževanje, za katerega vemo, da je pomemben sestavni del študijskega procesa na višjih šolah.

ANKETA

PREDAVATELJSKI UTRINKI DELA NA DALJAVO

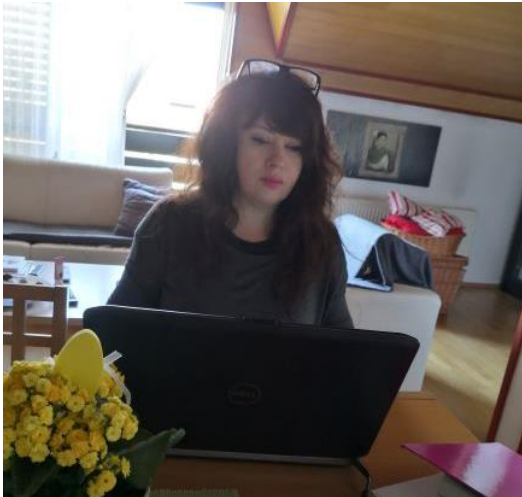
Katarina Adžaga Uršič: Če odmislim stalno skrb za zdravje širše in bližnje okolice, mi pravzaprav tale korona čas čisto odgovarja. Od nekdanj sem bila pristaš fleksibilnega delovnika in to zdaj lahko izkoristim. Večino predavanj in vaj pripravim nekaj dni prej, na dan predavanj pa odgovarjam na vprašanja študentov preko e-maila. Kljub navodilom v spletni učilnici, se nekaterim zapleta pri reševanju vaj, so pa zelo vestni in sproti rešujejo

vse vaje, tako da ne bo težav s prisotnostjo. Izvedli smo tudi predavanje oz. vaje preko videokonference (ZOOM), vzpostavitev povezave preko VID ARNES je bila neuspešna. Občutek imam, da se nekateri neradi vključujejo v video debato, zato pri njej ne vztrajam. Takšen način dela seveda lahko le začasno rešuje situacijo in je manj kakovosten od stika s študenti v predavalnici. Upam, da bomo snov lahko utrdili v predavalnici še pred koncem študijskega leta. Oglasilo se je tudi nekaj študentk iz prejšnjih generacij, ki bi želele korona čas izkoristiti za pisanje diplom. Mislim, da delo na daljavo v tem trenutku predstavlja edino možnost, ne more pa nadomestiti pristnosti, ki jo zagotavlja druženje.

Jerca Božič Kranjec: Izkušnja z delom na daljavo v času epidemije korona virusa je zame nepozabna in upam, čeprav dvomim, tudi neponovljiva. Presenetilo me je, kako hitro smo vsi, tako študenti kot predavatelji, osvojili delo za aplikacijami za videokonference, ki ji do sedaj skorajda nismo uporabljali. Kmalu po začetku dela na daljavo me je čakal izpit pri predmetu Uvod v medije, ki smo ga izvedli preko video klica na Facebookovem Messengerju. Izpit je ustni, tako da je vse potekalo brez posebnih tehničnih priprav ali zapletov. Dela od doma sem sicer vajena še iz novinarske službe,

vendar mi je kljub temu ljubše delo na pravem delovnem mestu, na šoli. Neprecenljivi so zagotovo vsakodnevni stiki s kolegi predavatelji in ravnateljico, tako preko pisnih sporočil kot video klicev. Iz pogovorov s študenti in kolegi ter iz lastnih izkušenj je očitno, da tovrstni študij zahteva obilico več truda in čas, kot običajni. Menim, da je videokonferenca je precej slab približek dela v živo s študenti v predavalnicah, tako da upam, da se čimprej spet snidemo.

Eva Čemas: V zadnjem času se nam je življenje vsem obrnilo na glavo. Epidemija je posegla v naše navade in tisto, kar se nam je še včeraj zdelo nemogoče, se nam danes dogaja. Ker nisem samo predavateljica, ampak delam tudi v zdravstvu, sem v obvladovanje epidemije intenzivno vpeta že dalj časa. Ves ta čas sem imela v mislih 15.marec, ko bi se mi morala začeti predavanja na šoli. Porajala so se mi različna vprašanja: »Kako bom šla v Novo mesto, kako bomo varno izpeljali predavanja,... Mogoče bi sporočila ravnateljici, da odložimo predavanja,... » No, v tem času pa smo že dobili

maile, da bomo mogoče morali delati na daljavo. Delo na daljavo? Izziv, vsekakor. Na srečo je bilo dovolj informacij s strani šole. Delo na daljavo poteka bolj ali manj nemoteno. Vendar moram reči, da pogrešam predavanja v živo, debate s študenti, socialni stik. Moje mnenje je, da je kvaliteta predavanja v predavalnici veliko boljša, lažje se podaja snov, lažje se razvije debata, ki je pogoj za razvoj kritične misli pri študentih. Ostanite zdravi, predvsem pa ostanite veseli, radovedni in optimistični.

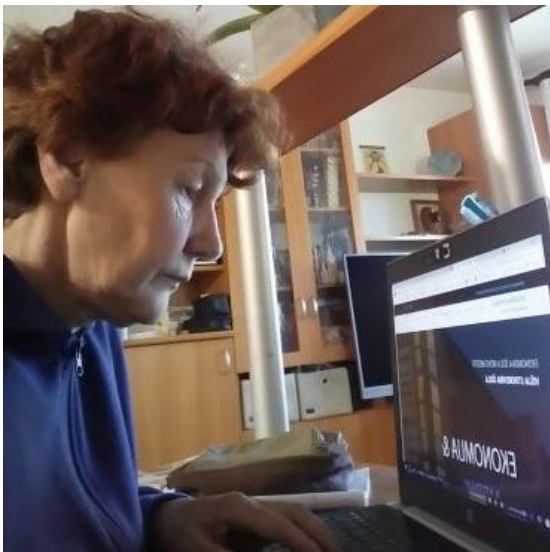
Sonja Kukman: Prva dva tedna sem bila nad delom na daljavo navdušena in sem našla kar nekaj izzivov, ki so me poganjali, da bi vzpostavila »novo normalo«. Če je marec še izgledal obetaven, je april prinesel kar nekaj malodušja in slabe volje. Pogrešam osebni stik, interakcijo, dvosmerno komunikacijo, povratno informacijo študentov, razprave, pogovore, druženje s sodelavci. Poseben stres so zame predstavljali izpiti na daljavo, verjetno sem se jih bala bolj kot študenti. Za študente celo mislim, da jim je sčasoma takšna oblika izpitov postala všeč in da so veliko energije

vložili v razmišljanje o tem, kako izpit na daljavo izkoristiti v svoj prid in za učenje porabiti čim manj časa.☺ Veseli me, da smo bile z ravnateljico in posameznimi predavateljicami ves čas na vezi in da smo vsako stvar predebatirale ter si pomagale in se spodbujale. In ponosna sem, da smo se zaposleni v šolstvu suvereno organizirali, da je delo nemoteno potekalo, saj navodil s strani pristojnih institucij ni bilo na spregled, vsaj ne pravočasno. Upam, da smo se vsi skupaj iz nastale situacije veliko naučili – od novih oblik dela do usvajanja novih komunikacijskih prijemov in nenazadnje smo se imeli priložnost poglobiti tudi sami vase. Skratka - izkušnja, ki nam bo prišla prav pri delu v prihodnje.

Blažena Košmerl: V času, ko po svetu kroži virus, smo morali začasno zapreti šolska vrata. Delo študentov in predavateljev se je čez noč spremenilo, vendar smo pri tem delu kar uspešni, saj preko Zooma potekajo predavanja in izpiti. Izpit iz predmeta Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti sem izvedla v drugem tednu karantene. Predavanja potekajo tudi preko spletne učilnice, kamor študenti oddajajo svoje prispevke, ki so del ocene. Nekateri študenti so z delom na daljavo zadovoljni, drugim pa bolj odgovarja delo v šoli. Pri delu na daljavo je delovni čas prožnejši,

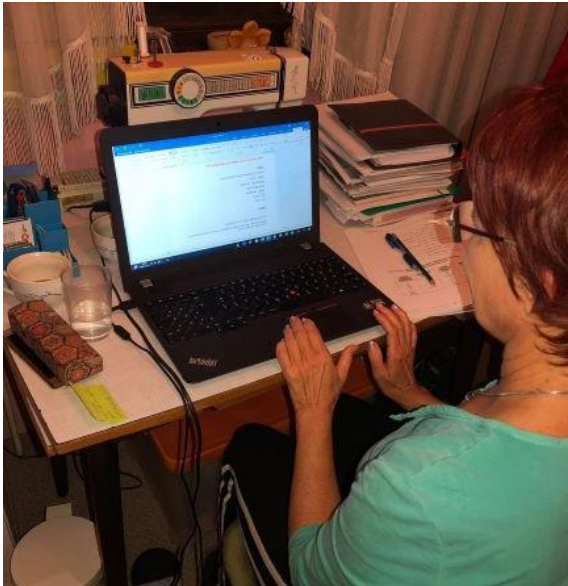
rojevajo se lahko ideje za drugačen način dela, vendar vse prednosti le-tega ne morejo nadomestiti druženja v šoli.

Marija Lekše: Ko se je s 16. marcem ustavilo skoraj vse javno življenje, torej tudi šole, sem se najprej vprašala: »Kako?«. Z vodstvom šole in sodelavci smo se takoj virtualno povezali in naredili načrt, kako naprej. Preizkušali smo kar nekaj aplikacij, začeli smo jih uporabljati za predavanja, vaje in tudi izpite na daljavo. Priznam, da me je bilo na začetku strah takšnega dela, saj vsa IKT ne deluje vedno tako, kot si želimo. Z nekaj spodrsaljaji na začetku sem uspešno izvedla prvo predavanje, nato še vaje in že me je čakal prvi izpit. Pri prvi uporabi ZOOM-a sem imela še najmanj težav. Na naslednjem

izpitu, ko so študentje zagovarjali projektne naloge za prakso, pa sem se odločila za messenger. Pri mojem delu na daljavo je bila vseskozi nepogrešljiva spletna učilnica, s katero ni bilo nobenih težav. Pri oddajanju dokumentacije za izpit prakse pa mi je zelo prav prišla tudi e-pošta, ker so se na tem mestu vključili mentorji delodajalci in mentorji predavatelji. Največ volje so mi vlili pogovori s sodelavci po različnih kanalih. Zelo sem hvaležna za vsako pomoč, spodbudo ali njihovo izkušnjo. Vsako virtualno srečanje, pa naj bo to s študenti ali sodelavci zaključimo z upanjem, da se čim prej spet vrnemo v »ta pravo« šolo.

Erika Medle Semec: Delo na daljavo ima nekaj dobrih in seveda tudi slabih strani. Pa naj opišem najprej moje pozitivne izkušnje. Vstanem kasneje. To je definitivno tisto, kar je najlepše v dani situaciji. Če nimam predavanj preko spleta, kar v pižami sedem za računalnik, pred sabo dišečo kavo, ki jo počasi in z užitkom ob delu srkam. Delam lahko v svojem tempu in brez motenj. Naloge si razporedim po pomembnosti, pa tudi po trenutnem razpoloženju. Šele ko si naredim prvi odmor, ko najnujnejše stvari opravim, pozajtrkujem in se oblečem. Ne razmišljam o temperaturah zunaj in izbiri oblačil. V trenirki brez ličil se počutim

udobno in sproščeno. Vesela sem, ko se naredi lep dan. Če je možno, se že okoli 13.00 odpravim na sprehod. Takrat že težko sedim. Delovni čas si lahko delno prilagajam in zato raje zvečer ponovno sedem za računalnik, ko so možgani spet sveži in hitreje delujejo. Tako ne zamudim najlepšega dela dneva na soncu, ki mi da energijo in voljo. Na srečo sem že nabrala svoj seštevek besed, da se mi zdaj ni potrebno ukvarjati z zapisom slabih strani dela na daljavo.

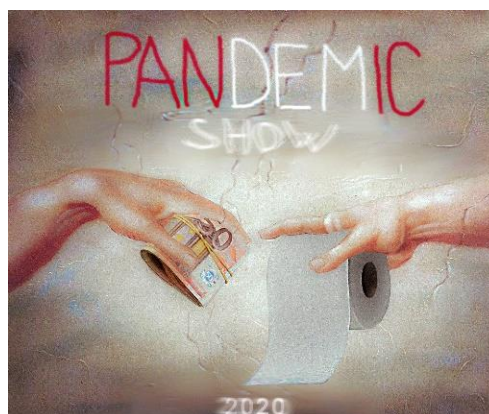
PREDMET MEDIJSKO SPOROČANJE V ČASU KORONAVIRUSA

Pri modulih medijsko sporočanje in projektno delo v video produkciji pod mentorstvom »na daljavo« predavateljice Maje Weiss so študenti 2. letnika medijske produkcije izdelali kolaže in s pametnim telefonom posneli vsak svoj video film v zgodbah »Življenje v času korona virusa«. Kolaži in filmi prikazujejo čas izolacije človeka, njegovo stisko, navodila za zaščito pred korona virusom pa tudi optimizem in humor, ki sta pomembna za preživetje v teh izrednih razmerah, kot so ugotovili sami. Študenti so z vajami izpopolnjevali in nadgrajevali svoje strokovno znanje in iskali nove načine medijske pripovedi in sporočanja. Vsekakor so ustvarili izjemen dokument o času, za katerega si želijo, predvsem zaradi nevarnosti okužbe in izolacije, da čimprej mine in da se, kot so sami povedali, čimprej vrnejo nazaj v Novo mesto, na šolo, v skupnost in k timskeemu delu. Svoje izdelke bodo objavili na šolski spletni strani.

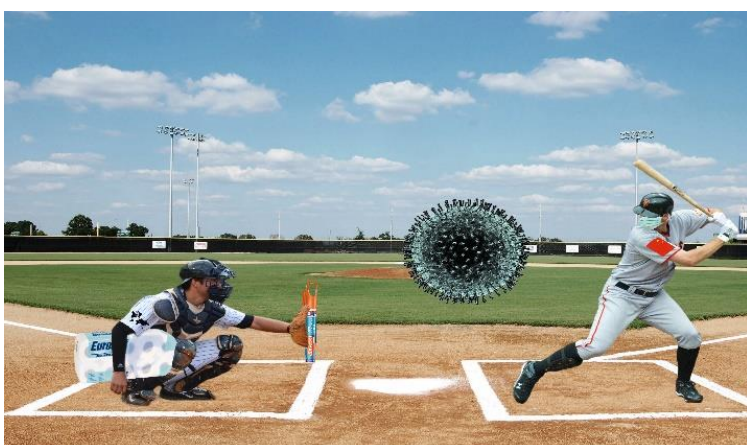
Maja Weiss

Kolaž Erike Pucelj: Ostani doma

Kolaž Dejan Tripković: Pandemic Show

Kolaž Lea Jankovič: Covid-19

Ekonomska šola Novo mesto, Višja strokovna šola

Zanjo: Andreja Petrovič

Zbrala in uredila: Jerca Božič Kranjec

Oblikovanje naslovne strani: dr. Josipa Lajkovič

Lektoriranje: Jerica Božič Kranjec

Fotografije: lastni vir EŠNM, VSŠ